

Beg možganov

Šolski center Novo mesto

Srednja elektro šola in tehniška gimnazija

Šegova ulica 112

8000 Novo mesto

BEG MOŽGANOV

(Seminarska naloga)

Predmet: Informatika in geografija

Novo mesto, oktober 2011

1. POVZETEK

Beg možganov

"Beg možganov" je odhajanje izobraženega kadra ljudi v tujino zaradi boljših pogojev, kot so zaposlitev, boljše možnosti za napredek, boljša ekonomija. Te migracije lahko delimo na tri različne načine in to so: emigracija ali izselitev, imigracija ali priselitev in pa seveda remigracija ali vrnitev. Poznamo tudi dve večji vrsti bega možganov in to sta : notranji beg možganov in zunanji beg možganov. Notranji beg možganov se dogaja v neki državi med regijami in mesti, zunanji beg možganov pa se dogaja med državami oz. celinami. Selitev ali migracija je sprememba stalnega bivališča oz. države nekam drugam. Migracije delimo na: notranje ali meddržavne ali zunanje oz. mednarodne.

Ključne besede: **Slovenija** *Migracije* Tujina _____

Kazalo

Vsebina

1 UVOD.....	2
2 ‘‘Beg možganov’’	3
2.1 Selitev ali migracija.....	4
2.1.1 Emigracijo ali izselitev.....	5
2.1.2 Imigracijo ali priselitev.....	6
2.1.3 Remigracijo ali vrnitev.....	6
2.2 ‘‘Beg možganov’’ v Sloveniji.....	7
2.2.1 Delo v tujini.....	8
2.2.2 Beg možganov v Sloveniji skozi čas.....	8
3 Zaključek.....	10
4 VIRI:.....	10

Kazalo sl

1 UVOD

Dobili smo nalogo pri Informatiki, da naredimo seminarsko nalogo, ker smo se morali odločiti za predmet, sem se odločil za geografijo, ker mi je Geografija priljubljen in zanimiv predmet. Od profesorice sem dobil naslov za seminarsko – Beg Možganov.Za izdelavo te seminarske naloge sem se odločil, ker mi je to temo – Beg možganov dodelila profesorica za

Beg možganov

Geografijo. Ljudje se vedno več selijo v tujino zaradi šolanja, službe, ipd. Z seminarsko nalogo se bi rad naučil več o migracijah, njenih vzrokih, zakaj se ljudje selijo, zakaj iščejo službo v tujini, ipd. Kaj več o tem vam bom povedal v seminarski nalogi.

V seminarski nalogi bom poskušal odgovoriti na nekaj vprašanj kot so:

-Kaj je "Beg možganov" ?

-Ali se "Beg možganov" dogaja tudi v Sloveniji?

-Kaj je migracija ali selitev in katere različne migracije poznamo ?

Za izdelavo seminarske naloge si bom pomagal z internetom in knjigami. Upam, da se bom v seminarski nalogi naučil veliko novega o migracijah hkrati pa upam, da nebo pretežko.

2 "BEG MOŽGANOV"

Beg možganov je izseljevanje oz. odhajanje izobraženih ljudi v tujino zaradi zaposlitve oz. nadaljnega šolanja. Večinoma se izseljujejo ljudje v take kraje oz.

države kjer ta poklic, ki ga imajo lahko uporabijo in si z njim zagotovijo zaposlitev in prihodnost. Izobraženost je seveda relativen pojem saj je pogoj za neko zaposlitev. Še v 70-ih letih je bila visoka izobrazba v Sloveniji redkost. Takrat je srednja šola že predstavljala dokaj visoko izobraženost. Danes srednja šola predstavlja komaj izhodišče, ker po srednji šoli si mora vsak dijak izbrati še univerzo za nadaljni študij. Izobražen človek, ki ga pokriva pojem izobraženec, se postopno pomika proti stopnji magisterija in doktorata. Na pomen pojma izobrazba se navezuje tudi razumevanje bega možganov. Za manj razvite države, danes pa vse bolj tudi za nekatere razvite evropske države, je ključno vprašanje, kako zamejiti njihovo odhajanje, po drugi strani pa zagotoviti vračanje znanstvenikov in strokovnjakov, ki so odšli na delo v tujino. Beg možganov v veliki večini pomeni za vsako državo izgubo razvojnih potencialov na vseh področjih, še zlasti pa na tistih, ki prinašajo denar, to pa so naravoslovje, tehnika, medicina. Področja kot so: zdravje, čisto okolje, moderne tehnologije pa s tržnimi proizvodi z visoko dodano vrednostjo omogočajo vsestranski družbeni standard.

Poznamo tudi dve večji vrsti bega možganov:

-Notranji beg možganov, ki se dogaja znotraj države med regijami in mesti.

-Zunanji beg možganov, ki poteka med državami in celinami.

2.1 SELITEV ALI MIGRACIJA

Selitev ali migracija je sprememba stalnega oz. bivališča, kjer smo bili dlje časa nekam drugam (drugo državo, mesto). Glede na prestop državne meje selitve delimo na notranje in zunanje ali meddržavne oziroma mednarodne. Do notranje selitve

Beg možganov

prihaja v primerih, ko ljudje menjajo kraj bivališča znotraj države, v primeru mednarodnih selitev pa pride do selitve s prestopom državne meje. Vzrok za sodobne migracije so večinoma ekonomske narave.

Slika 4 : Migracije 1

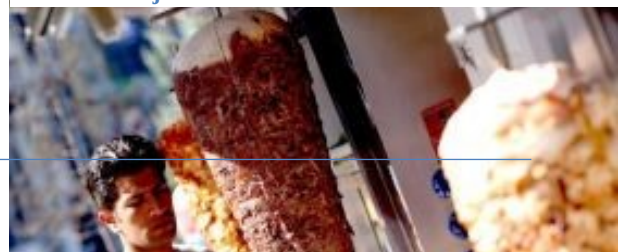

Pri meddržavni selitvi poznamo 3 tipe migracij:

2.1.1 EMIGRACIJO ALI IZSELITEV

Izselitev iz matične države v tujo državo,

Slika 1: Priseljenec iz BiH

(Imigrant oz. priseljenec iz BiH)zaradi političnih, gospodarskih, verskih ali drugih razlogov.

2.1.2 IMIGRACIJO ALI PRISELITEV

Je proces priselitve na neko območje oz. državo, zaradi neke privlačnosti in posebnosti, večinoma zaradi zaposlitve. Lahko pa se priselijo tudi zaradi drugih razlogov. . (vir: www.rtvsllo.si)

2.1.3 REMIGRACIJO ALI VRNITEV

Je vrnitev v matično državo po izselitvi ali priselitvi, ker tam ni bilo zaposlitve oz tistega, kar smo iskali.

Ko pa človek naredi vse te migracije lahko govorimo o migracijskem krogu. Osebek je dejansko hkrati izseljenec in priseljenec, zato rabo imena izseljenec ali priseljenec v takem primeru gledamo s stališča države priselitve oz. države kjer je zadnje živel.

Slika 2 : Priseljevanje iz tujine v Slovenijo

Meddržavne selitve po spolu, Slovenija, letno		
	Meddržavne selitve - priseljeni iz tujine	
	Moški	Ženske
1990	4.041	3.034
1991	3.638	2.351
1992	1.738	1.723
1993	1.357	1.388
1994	940	979
1995	3.656	2.223
1996	5.979	3.516
1997	5.388	2.501
1998	2.817	1.786
1999	3.683	1.258
2000	4.397	1.788
2001	5.321	2.482
2002	6.216	2.918
2003	6.229	3.050
2004	7.485	2.686
2005	11.130	3.911

Opombe:
 Viri: Statistični urad Republike Slovenije,
 Ministrstvo za notranje zadeve - Centralni register prebivalstva,
 Ministrstvo za notranje zadeve - Direktorat za upravne notranje zadeve.

(vir: http://www.hervardi.com/migracije_na_slovenskem.php)

2.2 “BEG MOŽGANOV” V SLOVENIJI

Seveda se pojav “Beg možganov” dogaja tudi v Sloveniji. Ker nimamo veliko znanstvenikov in doktorjev, se tudi beg možganov ne dogaja v neki veliki večini, a se vseeno dogaja. Znanstveniki odhajajo v druge države kot so ZDA, da bi tam čim bolje izkoristili svoj potencial in naredili v svojem življenju vsaj kak pomemben tehnološki pripomoček oz. odkrili kaj pomembnega, ki bi pomagalo k nadaljnem razvijanju sveta in lažjem življenju. Seveda pa večina teh znanstvenikov odhaja zaradi tega, ker so v tujini veliko boljše plačani za takšne reči kot pa v Sloveniji in imajo večje možnosti za nekakšen napredek v znanosti, da pa bi čimbolje preprečevali “beg možganov” bi po mojem mnenju morala Slovenija bolje pritegniti mlade znanstvenike, da bi ostali v Sloveniji in

razvijali tu pomembne reči. Po trenutnih podatkih naj bi v Sloveniji od osamosvojitve dobesedno sesula z 8500 na 1800 in kasneje na 2300 znanstvenikov, to naj bi bil zelo velik upad, saj znanje, ki ga razvijajo mladi znanstveniki pripomore kasneje k raznim inovacijam in tehnološkimi napredkom, kateri so pomembni za nadaljno razvijanje sveta kot tudi Slovenije. Trenutno stanje, ki je je po besedah mnogih znanstvenikov in raziskovalcev slabo, kot pravijo je Slovenija trenutno razvojno “invalidna” potrebuje konkretne ukrepe, da bi se stanje poboljšalo. Namesto, da mladi razvijalci delajo na nepomembnih projektih pri katerih ni nekega velikega odkritja in uspeha bi morali mlade vpeljati v večje programe in raziskovanja s katerimi bi pripomogli z svojim znanjem ne pa, da ga zapravljajo na nepomembnih otroških projektih. Slovenija naj bi od leta 1985 izobrazila vse skupaj okoli 6500 do 7200 doktorjev znanosti, za katere je porabila vse skupaj okoli 780 do 868 milijonov evrov.

2.2.1 DELO V TUJINI

Zaradi krize in drugih socialnih dejavnikov se veliko ljudi odloča za migracije v tujino in iskanje zaposlitve tam. To se dogaja tudi v Sloveniji. Zaenkrat lahko trdimo da je beg možganov v Sloveniji v mejah normale. S pravo politiko bi lahko mladim izobražencom omogočili razno sodelovanja na znanstveno – raziskovalnih in visokošolskih področjih in preprečili “beg možganov” in s tem bi omogočili višjo intelektualno raven prebivalstva.

2.2.2 BEG MOŽGANOV V SLOVENIJI SKOZI ČAS

Ker je bila Slovenija v preteklosti večinoma del nekih drugih držav kot so Avstrogerska, Jugoslavija, ipd. nekih zanesljivih podatkov o migracijah takrat žal ni. So se pa migracije dogajale 19. stoletja pa do dan danes, saj so ljudje

vedno iskali boljše življenje v tujini. Velika večina ljudi je svojo prihodnost iskala v “obljubljene deželi” oz. Združenih državah Amerike, nekateri pa tudi v Kanadi, Braziliji, Argentini po prvi sv. vojni celo v zahodni Evropi in drugod po Evropi. Ljudje so vedno iskali

Slika 3 : Izseljavanje Slovencev

Beg možganov

boljše življenje in ga še sedaj, ko vojn več ni, a beg možganov je še vedno dosti aktiven pojav, čeprav se je stanje po Evropi normaliziralo in migracij ni več toliko zaradi strahu pred vojno in zaradi političnih razlogov, temveč se ljudje preseljujejo večinoma zaradi boljših služb, izobrazb in lažjega življenja v države z bolj razvito ekonomijo. V začetku 20. stoletja je bil predvsem značilen pregovor "s trebuchom za kruhom", ko so mladi odhajali v tujino iskati službo, ker je v Sloveniji ni bilo, a vseeno je bil to neizobražen razred, zato nemoramo to upisovati pod beg možganov.

Vzroki za odhajanje izobraženega kadra so se čez zgodovino spreminjali. Pred 2. Svetovno vojno je bil večinski razred za odhajanje iz Slovenije nerazvitost in s tem tudi pomanjkanje delovnih mest in denarja. Po 2.

Svetovni vojni je bil glavni razlog za odhajanje iz države večinoma politične narave, zato so intelektualci, ki se niso strinjali z takšnim režimom lepo odšli v sosednje tuje države. Velik val imigracije oz. izselitve ljudi se je zgodil od leta 1960 do 1970, ko je Evropa doživela ekonomski razcvet in je potrebovala delovno silo, takrat je Slovenijo zapustilo okoli 100 tisoč ljudi. Po osamosvojitvi, ko se je izboljšalo življenje in ekonomija so bili razlogi za migracijo večinoma v smeri nadaljnih študij in izobraževanj, saj so ljudje iskali prihodnost v izobrazbi. Pri tem je treba tudi omeniti, da po osamosvojitvi pa do danes ni prišlo do večjega odhoda izobraženega kadra.

Table 1: Migracije iz Slovenije skozi čas

KDAJ?	KAM?	RAZLOGI:
2. polovica 19. stoletja	ZDA, Kanada, Brazilija, Argentina	Ekonomski
Po 1. Svetovni vojni	Francija, Belgija, Nizozemska	Ekonomski, politični
čas 2. Svetovne vojne	ZDA, Kanada, Avstralija, Eahodna Evropa	Politični
Po 2. Svetovni vojni do leta 1960	Zahodna evropa, ZDA	Politični
Do leta 1970	Zahodna Evropa	Ekonomski, politični
1980	Zahodna Evropa, ZDA	Ekonomski

3 ZAKLJUČEK

V seminarski nalogi, ki smo jo dobili kot nalogo pri predmetu informatika, naslov oz. temo pa pri predmetu geografija, sem opisal nekaj značilnosti bega možganov, beg možganov v sloveniji. V nalogi nisem kaj preveč užival saj je bilo zelo težko priditi do podatkov, ki jih res ni veliko. Upam da sem odgovoril in zavzel večino teme in jo kar se, da res najbolje opisal in obnovil. Za seminarsko nalogo sem porabil 8 ur svojega časa, tako da sem jo delal kar dolgo. Upam, da je narejena v redu.

4 VIRI:

Pirc, Damjan, 2010, Beg možganov znotraj slovenije. Zaključna projektna naloga, Univerza na Primorskem, Fakulteta za Management Koper.

Panič, Aleksandra, 2004, Beg možganov in njegove posledice za sistem znanosti. Diplomsko delo, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede.

<http://www.rtv slo.si/slovenija/kaj-za-slovenijo-pomeni-beg-mozganov/99476> (29.november 2011, ob 20.15 uri)

<http://blog.kvarkadabra.net/2011/08/beg-mozganov.html> (1.12.2011, ob 16.45 uri)

http://www.starina.si/dnevnik/26-10-2011-beg_mozganov/?utm_source=newsite&utm_medium=web&utm_campaign=unRef (3.12.2011, ob 13.20 uri)